Ötödik évfolyam. 22. szám. Muraszombat, 1889. május 26.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVÜ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár: Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr. Egyes szám ára 10 kr. Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felelős szerkesztő: TAKÁCS R. ISTVÁN. Kiadó-tulajdonos: GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők. Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronkint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér petitsora 25 kr.

A mi Főpapunk.

A mérték, mely szerint az emberek nagyságát épen az emberek meg szokták határozni, az egyéni felfogás különfélesége szerint igen különböző. Vannak, akik nagy embernek tartják azt, aki szépen tud beszélni és sokat mondani, anélkül, hogy tetteire figyelnének; vannak mások, akik a nagyságot csak a magas állásban veszik észre; míg legtöbben a nagyságot épen csak a rendkivüli sikerekben tudják feltalálni.

Szerintünk tévednek mindnyájan, mert a nagyság sem a szavak ékességében és tömegében, sem az állás előkelőségében, sem a sikerek rendkivüliségében nem kereshető. Nem a szavak pompájában, mert elvégre is szépen beszélni vonzó tökélye az embernek, de még legkevésbé sem maga a nagyság; nem az állás előkelőségében, mert ez ritkán csupán személyes érdeme az egyénnek; nem a rendkivüli eredményekben, mert ezek épen mivel rendkivüliek, nem képezhetik a közös törekvés czélját, pedig a nagyság közös czél, mert az ember mint ember nagyra van alkotva.

A való nagyság a gondolkodás, a beszéd és a cselekvés szigoru összhangzatában és az élet nemes önzetlenségében kereshető egyedül. Akinek gondolatai visszhangzanak szavaiban, szavai megtestesülnek tetteiben és tettei az önérdek legkisebb szenyétől is mentesek: az, legyen bárki, öltözzék biborba vagy daróczba, a maga helyén nagy ember és áldás nemcsak azokra, akik közvetlen közelében élnek, de a társadalomra is, melynek tagja.

Hidassy Kornél, a mi kegyelmes püspökünk ilyen ember. Ember Ő a szó legnemesebb értelmében, mert igazság és szeretet hatja át egész valóját. Szíve túlárad a buzgóságtól, hogy azon magasztos feladatnak, melyre az isteni Gondviselés helyezte, teljesen eleget tegyen. Aki azon irigylendő szerencsében részesült, hogy Ő méltóságát közelebbről ismerheti, Benne a főpásztori buzgóságnak egy valódi mintaképét és vonzó alakját látja. Szombathely püspökében hiába keresné bárki a büszke főurat, mert ahelyett talál egy szelid apostolt; Benne hiába keresné bárki a hatalom rideg kezelőjét, mert a helyett talál szerető atyát és hiveinek lelki üdvét szorgosan gondozó lelki pásztort, aki első sorban és főképen püspök és csak azután főur.

Jelszava: „Charitate et virtute“, „szeretet- és erélylyel“. Szeretet az első s rendesen oly nagy és találékony szokott lenni, hogy mellette a másodikra alig van szükség. Ezen szeretet nemcsak a jelen időre terjed, felöleli az Szombathely egyházmegye jövőjét is. Törekvésének egyik legfőbb czélja emelni papneveldéjét s ez által az egyházmegyének jó papokat adni. Ha egykor megjön azon idő, hogy a szombathelyi egyházmegye is helyet foglal a kitünőbb egyházmegyék között; ha eljő az az idő, amidőn ismét Szaniszlók szent szellemei fogják a szombathelyi püspökség dicsőségét országszerte hirdetni: azon nagy tényezők között, melyek e boldogság és szép jövőt megvalósitják, első sorban fog lenni Hidassy Kornél. Anélkül, hogy a jelent csak hajszálnyira elmulasztaná, él tehát Ő a jövőnek. Pedig a legnemesebb önzetlenség élni annak a jövőnek, amelyről nem bizonyos, hogy megérjük; oly eredményekre törni, amelyek előnyeit mások fogják élvezni; oly épülethez hordani az alapköveket, amely csak akkor készül el, amikor már sirunk is régen összeomlott s tán azt sem tudja az utókor: léteztünk-e valaha.

Kegyelmes Főpásztorunk szerete téné l és buzgóságánál csak szerénysége és mély alázatossága nagyobb. S épen ez az, ami Hidassy Kornélt mint püspököt legmagasabbra emeli, oda, ahol a valódi nagyság egyedül kereshető. Ha a szépség akkor legszebb, amikor nem tudja, hogy szép, a nagyság is akkor legnagyobb, amikor sem maga nem veszi észre, sem másokkal nem érezteti azt, hogy mi. Hidassy Kornél nem rendeletekkel, de példájával kormányozza egyházmegyéjét s épen azért papsága azon ritka szerencsében részesül, hogy nincsen magára hagyatva, hanem mindig maga előtt látja a vezért, akit csak követni kell. Aki vasár- és ünnepnap megfordul Szombathelyen s a székesegyház szentélyében végig néz a papságon, egyik elrejtett sarokban egy buzgó imában teljesen elmerült papot fog látni, aki legelsőnek érkezik és legutolján távozik csendesen, észrevétlenül. Ez Hidassy Kornél szombathelyi püspök.

Verilo, poleg sterogah velikocso cslovecso rávnics lüdjé obszoditi návado májo, je poleg razlocska lüdih i misleny jáko rázlocsno. Szojo, ki zse za velikoga cslovecka stimajo onoga, sto lepo i doszta zná gúcsati brez togah, ka bi na nyegovo djánye pazili; szojo drügi, steri velikocso szamo vu viszikom sztálisi zemejo v-pamet; naj véksi tao pa velikocso li jedino vu oberrédni dugoványaj iscse.

Mi tak mislimo, da tej vszi blodijo, ár velikocsa nidti vu lepoti i v-nozsini gucsah, niti vu predlayoszti sztálisa, nidti vu oberrédnoszti csineny nemre sze iszkati. Nej vu lepoti rejcsi, ár lepou gucsati je lepa popolnoszt cslovecka, ali gvüsno je nej escse velikocsa; nej vu viszikocsi sztálisa, ár je té malo gda jedino personszka vrednoszt; nej vu oberrédni delaj, ár tá rávnics zito da szo zvünrédna, nemrejo bidti czil obcsinszkoga naprejhidejnya, velikocsa je pa obcsinszki czil, ár cslovek, kak cslovek je na veliko sztvorjeni.

Práva velikocsa sztojí vu jedinoszti mislenyah, gucsah i csinejnyah i vu zsivlenyih, stero nej szvoj, nego obcsinszki haszek má vszigdár pred ocsámi.

Kogah mislenyah vu gucsi, i gucs vu djányi telo oblecsé, tou je sze pred ocsi pokázse i vsze djánya na obcsinszko dobroto czilajo, táksi cslovek stoj stécs je ali je vu szirino ali vu szvilo oblecsen, je na szvojem meszti veliki cslovek i je právi blagoszlov nej szamo za oneh, ki szo kre nyegah, nego za czejlo obcsino i národ, steroga je kotriga.

Hidassy Kornél, nas milosztiven püspök szo táksi cslovek. Cslovek szo Oni, steroga czejlo szrczé dvoja jákoszt napuni: pravicza i lübézen. Czejlo szvojo moucs goraldüjejo, naj onoj viszikoj cészti, na stero je Boug pouzvo, do naj mensega tála zadoszta vcsinijo. Sto je tak szrecsen bio, da je blízse szpozno nyihovo Miloszt, vu nyej je vido právi kejp visesnyegah pasztéra. Vu szombathelyszkom püspöki bi zopsztom iszkao stoj stécs viszokoga goszpoda, ár meszto toga nájde poniznoga apostola; zopsztom bi iszkao osztroga ravnitela oblászti, ár meszto toga nájde lübéznoszti punoga ocso i szkrbnoga pasztéra. Nas püspök szo naj oprvim püspök i po tisztom erszacski visesnyi goszpod.

Hidassy püspök z-lübéznosztjov ravnajo szvojo püspökijo i tá lübézen je tak szrecsna, da poleg nyé osztrocsa je malo da potrebna. Tá lübéznoszt je tak velika, da nej szamo za denésnye, nego i za priseszno vrejmen sze szkerbij, gda vu vszem táli na tom je, naj etoj püspökiji szpravi dühoven réd táksega, kaksi je potreben za obcsinszko dobro, vu denésnyem vrejmeni. Csi edenkrát príde ono blázseno vrejmen, gda nasa püspökija szvoje dosztojno meszto med vogerszkimi püspökijami pá szi szpravi, gda zsnyé jákoszt dühovnikov de sze szvejtila, kak je szvetila vu imenitnom püspöki Szaniszló: med onimi, kem tou zaváliti mo meli, gvüsno prvo meszto de sze dosztájalo nasega denésnyega milosztivnoga püspöka. Brez toga, ka bi denésnye zamüdili, delajo oni za priseszno. To je pa naj lepse zsiveti i delati onoj priseszno szti, od stere sze nika nemamo vüpati, fundament delati taksemi dugoványi, stero lejko szamo te dokoncsa, gda zse sze vecs nede poznalo meszto nasegah grobah, gda zse vecs nidti vu jedino ednogah szrczah szpomenki ne bodemo zsiveli.

Od lübéznoszti i pobozsnoszti nasegah lüblénoga Püspökah je szamo nyihova nanízsnoszt véksa. I rávnics tá jákoszt je ona, stera Nyí naj vise zdigne tá, gde je práva velikocsa. Csi je lepota te naj lepsa, gda nevej, ka je lejpa: velikocsa je tüdi naj véksa, gda nidti száma nescse od nyé znati nidti. Csi stoj v-nedelo ali szvétesnyi dén v-Szombathelyi vu püspökovoj czérkvi sze obrné i naprej okouli poglédne poposztvo, na náj zádnyem meszti vu ednom tühom kouti de vido ednoga popa, steri je vu molitev szploj zakopani, i steri kak je naj prvo priso vu czérkev tak naj szlejdnye zsnyé odhide. To je Hidassy Kornél szombathelyszki püspök.

Lübéznoszt je lübéznoszti, nanízsnoszt dike i poniznoszt blázsensztva vredna. Mi z-tej szamo jedino edno szmo mogocsni dati nasemi milosztívnomi visesnyemi Pasztéri: lübéznoszt, ár díka i blázsensztvo je vu rokaj bozsi. Ali to edno dámo popolno. Csi pa lübajoucsegah

A szeretet szeretetet, a szerénység dicsőséget, a buzgóság pedig boldogságot érdemel. Mi ezekből csak egyet adhatunk meg kegyelmes Főpásztorunknak: a szeretetet, mert a másik kettő a Gondviselő ajándoka. De ezt az egyet megadjuk a maga egész teljében. Ha pedig a szerető sziv egyetlen őszinte szava föler a földi dicsőség és nagyság minden kincseivel ugy mi is mindabból, ami hatalmunkban áll, a legnagyobbat ajánljuk fel.

Fogadd kegyelmes Főpásztorunk ezen szeretetünket és hódolatunkat gyenge viszonzásul azon nagy szeretetért, amely téged közénk hozott s amely áldást terjesztve jár közöttünk, hogy lelkeinket megerősítve a hit kegyelmében, sziveinkben felzengjen a dal: „Áldott ki az Ur neveben jött“!

DR. IVANÓCZY.

Gazdasági közlemények.

A lovak szemgyuladásának gyógyitására egy amerikai lap a következő szert ajánlja: Vegyünk egy tojást, törjük fel szélesebb végén annyira, hogy egy kávés-kanál nyelét bedughassuk: öntsük ki a sárgáját s a fehérjébe keverjünk annyi sót, a mennyit csak lehet, mig t. i. egészen szilárddá nem válik; ekkor helyezzük szénparázsra s hagyjuk rajta addig, mig egészen meg nem sül. Mikor kihül, törjük finom porrá össze s ebből naponta egy csipetnyit fujjunk a gyuladásos szembe.

A marha köröm- és szájfájásának gyógyitása. Az állatok e veszedelmes betegségének gyógyitására kitünő sikerrel alkalmazták Brunswick herczeg Porosz-Szilériában fekvő, stanpeni jószágán a salicylsavat, mely igen ismeretes szer és minden gyógytárban kapható. A helyett, hogy hetek szükségeltettek volna a gyógyitáshoz, mint az eddig alkalmazásban volt gyógymódok mellett, valóban bámulatos eredményt értek el néhány nap alatt ez uj gyógyszer alkalmazásával. — A savoldatot oly módon készitették, hogy körülbelül 3 evőkanálnyi salicylsavhoz kevés forró vizet öntöttek egy agyagedénybe, s azután langyos vizzel eresztettek fel addig, mig négy és fél litert nem tett az oldat. A beteg állat száját és lábait napjában háromszor kell e folyadékkal megmosni, a paták felső részét pedig minden megmosás után száraz savval jól behinteni. A hatást nagyon fogja előmozditani az, ha az állatok ivóvizébe is két kanálnyi forró vizben feloldott salicylsavat teszünk. Az istállók nagyon tisztán tartandók, s az ürülék trágya is ily oldattal öntözendő, melyben e betegség csirái feltalálhatók, hogy ezáltal ujabb ragályozásnak eleje vétessék. — A leirt eljárás Elsassban is jó eredménynyel alkalmaztatott. Állitólag hasonló használat mellett a karbolsavnak is hasonló hatása van.

„H. M.“ után közli *Hunyadi Nándor.*

Helyi és vidéki hirek.

— **Sokat és szépet** létesit ugyan a mesterség, de legszebb, legbájolóbb mégis az, mit a természet alkot Mi is volna az, mi a tavasz egy szép verőfényes napjával versenyezhetne? Mi volna képes az elő lények egész világát oly örömre hangolni, mint a kikelet első hajnalpirja? A szép tavasz legszebb napja virult fel f. évi május hó 24-én. Ez nap lépte át Hidassy Kornél püspök urunk Ő méltósága a muraszombati járás határát. A lakósság és a természet versenyre keltek az ünnepléshen. A regényes fekvésű utnak a legszebb idő kedvezett, ami Ő méltóságára, aki most látta először Vizlendva kies fekvését, igen kellemesen hatott. A községek, merre az ut vezet, mindenütt ünnepi szint öltöttek s nem volt egyetlen falu, hol a legcsinosabb diadalivek ne fogadták volna a Főpásztort. A járás határán történt az első üdvözlés a főszolgabiró ur által. A kerületi papság megjelent tagjai, u. m. Rátkovich Vendel kanonok-plebános, Veren István, Borovnyák József, Zsemlics István, Gáspár Ferencz és dr. Ivanóczy plébánosok és Brezovics és Bagáry káplánok Vizlendván a gyönyörü diszitett diadaliv alatt fogadták a megérkezett főpapot, a honnan a templomba ment az egész papság két sorban felállitott fehérruhás leánykák között. Igen kellemes benyomást tett méltóságos püspök urra a csinosan diszitett templom jó hangzásu uj orgonájával. A templomból visszamenet a plébánialakba, kis pihenőt tartott a püspök ő méltósága s aztán fogadta első sorban a megjelent ker. papság hódolatát, a mit a ker. esperes-kanonok csinos beszédben tolmácsolt. Utána ő méltósága szivének ismert melegével és lelkének átható ihletettségével szólt papjaihoz, mit ezek soha sem fognak felejteni. Megemlékezett népünk vallásosságáról s épen azért örömmel jött közénk. A ker. papság után fogadtatott a járás érdemdús főszolgabirája tek. Pollák Pongrácz ur a vizlendvai jegyző tek. Kovách Mátyás és Obál Mihály hidegkuti körjegyző ur kiséretében. Ő méltósága a vidék szépségét nem győzte csodálni, ami nem csoda, mert Vizlendva mindenesetre járásunk egyik legromantikusabb pontja. Nem hiányzott az ünnepi kivilágitás sem. Mert még alig tünt le a nap, máris felgyültak a közben fekvő hegyek ormain az örömtüzek, amelyek feltüntével a meglepetés jeleit láttuk a Szombathelyről érkezett előkelő társaságon, melyben volt Schwarz Mihály apát-kanonok, dr. István Vilmos p. titkár, cz. kanonok, kikhez csatlakozott mint cziczerone Lendl Antal rába-szentmártoni plébános.

szrczáh jedino edna práva rejes vecs valá, kak vsza zemelszka dika i velikocsa: te i mi z-vesz onogah ka mámo, to naj vékse dámo nasemi milosztivnomi Püspöki.

Naj bode blagoszlovlena ona roka, stera sze vu etom nasem kraj zdaj na blagoszlov gor zdigne; naj bode blagoszlovleno ono szrczé, steroga lübav zdaj nász obhája; naj bodo blagoszlovlena ona vüszta, po steri sze düse nase okrepijo; naj bode „blagoszloven, ki je vu iméni Goszpodna priso“

—n.

DR. IVANÓCZY.

Od vérsztva napreidávanye.

Konyom zvuzsgáne ocsí vrácsiti edne amerikanszke novine nasledüvajoucso zácsinbo preporácsajo: Vzemimo edno jaicze i na sürsem spiczi je predermo, ka kávinszke zslicze stio lejko notri porinemo. Zsucsák vövrzsmo, v-belák pa telko szolí zmesajmo, kelko je mogoucse, dokecs de z-czeila trdo; te denmo na zsarécse vogelje i tam nehajmo dokecs sze dobro szpecsé. Gda sze pa raszhladi, te na práj zmenimo i to vszáki dén czilou malo pihnimo vu to zvuzsgána okou.

—y.

Zsivíne paizslnov i gobcza beteg vrácsenye. Té zsivinszki nevaren beteg szo szrecsno vrácsili v-Prajzoskoj Szilezii na Brunswick herczega stampenszkom imányi z-salicylsavom, stero poznáno vrásztvo v-szákoj apoteki dobí küpiti. Z-tem vrásztvom sze zsivincse vu pár dnévaj zvrácsi Za tri (3) zslicze salicylsava sze vu malo vrejloj vodi gor raszpüszti vu loncsenoj losanoj poszodi, potom sze pa mlácsna voda k-czoj dolijé tecsász ka de stiri pa pou litra. Betezsnoj sztvári goubecz i nogé vszáki dén po trikrát z-tem vrásztvom trbej oprati, paizslnom gornyi tao pa potom z-szühim salicylsavom dobro potoriti. Zsivini vu pitvinszko vodeu tüdi za 2 zsliczi vu vrejloj vodi rasztopleni salicylsav vlejémo. Stale pa jáko csiszto more drzsati i lüftati, pokvápleni gnoj pa tüdi z-taksov vodouv poleivati, ár v-tom szo betega klicze szkrite, stere sze morejo zapraviti. To vrácsenye szo v-Elsassi tüdi szrecsno oprávlali. Tak sze právi, ka z-taksim nüczanyom karbolsav tüdi haszni.

Hunyadi Nándor. —y.

Domácsi i zvünszki glászi.

— **Bár doszta i lepega** szprávi nam mestria, de itak nájlepse je tiszto, ka natúra priraszte. Ka bi bilo tou, ka bi lepse bilou kak szprotoletja lepi szunecsni dén? Ka bi bilo mogoucse zsivi sztvorov czelih szvet na tak velko veszelje pobüditi, kak szprotoletja prva zorja? Lepoga szprotoletja náj lepsi dén sze prebüdo toga meszecza 24-ga Té dén szo sztoupili Hidassy Kornél püspók nas milosztiven goszpoud muraszombatskoga járása határ prek. Nájlepse vreme je bilou. Vesznicze szo povszédi szvétesno lepoto mele. Na határi járása szo Jih goszpon főszolgabirov pozdrávlali. Iz nase krajine poji szo tam bilt: Rátkovich Vendel esperes plebános, Veren István, Borovnyák József, Zsemlics István, Gáspár Ferencz, dr. Ivanóczy plebánosje i Brezovics pa Bagáry káplánje, ki szo pri szvétom Gyürgyi gor prijimali prihajocsega visnoga popa, odked szo vu czérkev sli vszi popi, med vu dvá réda gorposztávlenimi v-beli gvant oblecsenimi deklinami. Trno sze povidla miloszlivnomi püspöki lepe vö szpuczana czérkev sz-dobro glaszécsimi orgolami. Gda szo z czérkvi prisli püspök, te szo szi prvlé pocsívali, po tom szo prijimali nanizávanye popov, za nyimi szo prisli tek. Pollák Pongrácz főszolgabiró goszpod i vizlendvarszki nótárius Kovách Mátyás. Vecsér je obcsina vö poszvecsena bila, i po bregaj szo ognyi goreli Z-Szombathelya Schwarz Mihály apátkanonok, dr. István Vilmos püspökov titkár, sz-temi szo bili cziczerone Lendl Antal rába-szentmártonszki plébános, sterim sze to lepo povidlo. —t.

— **Kovács Károly** muraszombatski kir. aljárásbiró i teh novin prvle brodnik na té novine dáne v-onom vrejmeni prisparavje lehnih pemocs pejnez eden táo, 200 frt szo muraszombatske óvode egyesületi senkati dobri bilí; tou summo z-szvoji pejnez szo na 300 frt podignoli sztouv zselov, ka sze more tou na nyuva pokojne zsené szpomenek „Kovács Mária óvodai alapitvány“ imenom na interese vö dati, i szteh interesov szi egylet szvoje letesnye potroske placsüje, i ka oni birov i nyuvi v-Muraszombati sztanüvajoucsi öröcsniki do jus meli 10 szirmaskih kercsánszki decré vszáko leto vu óvodo zobszton notri posilati. Z-ednov potjov szo dopüszttili, ka tou summo vu alapitó levéli (piszmo od te pejnez) poleg nyuve vole odrédjenyá, egyesület té pejneze lehko za hizso gor zidanye, ali küpüvanye tüdi lehko ponücza. Egyesületa választmány sze je nyim za to velko dobrouto zahválo, nego szelej, ka tiszte preporácsane decré roditelov sziromastvo i Muraszombat szlisanye morejo v-dvojenyi szi szigdár ocsivesztno vö pokázati. — Daj nam Boug kem vecs tak dobroszresni cslovecsih prijátelov nasemi várasi. —t.

— **V-Muraszombati** té mejszecz 20-ga drzsáno orszvecsko szenye je vu vszem táli zadovolno bilou, bilí szo küpczi i odávczi, odáva sze tüdi zadovolno zgodile. Na zsivinszkom szenyi je bilou 910 márhe, i medtem sze je oudalo 216 falátov. —t.

TÁRCZA.

A testi nevelés az iskolában.

Felolvasta Sinkovich Dénes vaskorpádi tanitó a muraszombatjárási tanitókör 1889. május 2-án Vas-Hidegkuton tartott gyülésén. (Folytatás.)

Mint már előre bocsátottam, ilyen káros befolyással lehet az iskola túltömöttsége. A törvény gondoskodott ugyan arról, hogy e tekintetben panaszra ne lehessen ok, de a gyakorlatban vajmi kevéssé szereztetik érvény ezen üdvös intézkedésnek. — Ennek következtében a gyermekek néhol héringekként vannak összepréselve; akadályozva vannak a szabad mozgásban s egész iskolában időzésök a kényelmetlenség érzetének egy időszaka. — A zsufoltság eredményezi aztán a levegőnek tulságos mértékben való romlását, pedig nagy kérdés, hogy ennek arányában elég tételtik-e mindenütt és kivált télen a szellőztetés kivánalmának? — mikor oly drága a fa s künn oly hideg van! Képzelhető-e ily viszonyok mellett a test egészséges fejlődése? — E baj orvoslása első sorban az iskola-fenntartók kötelessége volna. Sajnos, hogy az állami iskolákat kivéve, a legtöbb iskolánál a gyermekek számával, a tanitónak anyagi érdeke is össze van kapcsolva. Igaz, hogy az igy nyert jövedelmi többletnek árágán, egészségének következésképeni lassu felemésztésével fizeti meg az árát; ha azonban ezen körülmény nincs, ők is többet tehetnének és tennének az oly tulhajtott állapotok megakadályozására.

Mégis segithetünk a dolgon némileg az osztályoknak oszlopzatos elhelyezése és változatos foglalkoztatás által. Én a hiányzók által támadt gyérüléseket is felhasználom, elosztván minden alkalommal egyenletesen a jelenlevőket. Ezenkivül a nagyobb tért igénylő munkáknál ugy segitek, hogy az erre kevésbbé szorultakat ültetem azon időre sürüebben össze.

Nyári időben néhány egyes osztályokat csendes foglalkozásaikkal ki lehet bocsájtanunk, sőt ha van alkalmas árnyas helyünk s a tárgy természete megengedi, mindnyájával is kimehetünk. — Nagyon ajánlható ez különösen éneklésnél, mikor a tüdő kétszerezett munkára van serkentve s igy a fris levegő szükséglete is tetemesebb.

Második helyen jön elbirálás alá az iskolai padok és asztalok milyensége. Ez ugyancsak fontos szerepet játszik az iskolai testi nevelésben. A gyermek iskolában való tartózkodásának, — csekély leszámitással, majdnem egész idejét a padban való üléssel kénytelen tölteni. A sok ülés már magában véve sem egészséges, mert akadályozza a vérkeringés szabad menetét, a gyermeknek pedig még virgonca természete is ellenkezik ezzel. — Hátha még roszul szerkesztett padokban kell azt tennie!

Összefüggésben a padokkal hangsulyozom, hogy nem méltányolható eléggé az egyenes testtartás szükségessége a gyermeknél. A gerinczoszlop egyenessége, az általános testi épségnek legtöbb kulcsa, kelléke és koronája. Ha a gerincz meggörbül: a mell behorpad, az egész test fejlődése rendetlen s az ember csenevész marad. Ep ugy, mint a fiatal fa, ha meggörbül, erős nagy fát hiába várunk belőle.

A hanyag testtartás a hosszu ülés következménye; ha ugyan a szokás már állandóvá nem tette. — A hátizmok ugyanis tulságosan igénybe lévén véve, elfáradnak s a test önkénytelenül összeesik. Hogy ezt elkerüljük, gyakrabban ki kell bocsájtanunk a gyermekeket egy kis szabad mozgásra; és előnyös őket néha az iskolában is felállitanunk és testgyakorlatkép legalább egyes kézmozdulatokat tetetnünk.

A czélszerü iskolai padoknak kellékei: hogy azok a gyermekek nagyságához mérték-, az ülőhely és asztal pedig meghatározott magasságban és kellő távolságban legyenek egymástól. Általában oda kell törekednünk, hogy azok ugy legyenek készitve, miszerint a gyermek még időközben is egyenesen legyen kénytelen ülni.

Nagyon kell arra ügyelnünk, hogy mellét soha a padhoz ne támaszsza; irás, rajzolás közben féloldalt ne dőljön, szemeit foglalkozásának tárgyához nagyon közel ne tartsa. Az előbbi eset gyakori ismétlődése mellett a test növése ferde irányt vehet, mig az utóbbi rövidlátást és a szem elgyengülését eredményezheti. — Egyébiránt az elültetésnél legyünk tekintettel a gyenge szemükre az által, hogy a tanterem világosabb részeiben adunk nekik helyet, a netán nagyot hallókra pedig, hogy minél előbbre ültetjük.

(Vége köv.)

— **Kovács Károly** muraszombati kir. aljárasbíró és e lapok egykori szerkesztője a lap évi segély-összegeiből annak idején megtakaritott és szabad rendelkezésére bocsájtott tőkének egy részét: 200 frtot sajátjából 300 frtra kiegészítve, mint külön alapitványt a muraszombati kisdedóvoda-egyesületnek ajándékozni szives volt.

Az erre vonatkozó alapitó-levél igy hangzik:

„Én, ki abban a meggyőződésben élek, hogy Muraszombatban magyar nemzeti szempontból egyetlen egy intézmény sem jogosult oly mérvben minden magyarul érezni tudó ember pártfogására, mint a kisdedóvoda, — mint azon intézmény, mely amellett hogy az embert bevezeti az értelem világába, a zsenge gyermekbe édes hazánk nyelvének s ezzel kapcsolatban a magyar haza kötelékébe tartózandóság érzetének első csiráit plántálja be: amidőn közmüvelődési vállalatot akarok támogatni, nem gondolhatok első sorban másra, mint erre, s következőképp most, midőn a maradványtőke iránti rendelkezési jog reám vissza szállott, már a szerkesztéstől megválásom alkalmával kifejezésre juttatott kedvencz eszmém megvalósitását tüzöm ujra magam elé, és a már emlitett körülmény következtében megcsonkult tőkét ezennel 100 frt azaz egyszáz forint adománynyal megtoldva, az ekként származott 316 frt 92 krból 300 frt, azaz: háromszáz forintot a muraszombati kisdedóvoda alapjául teszem le, azon kijelentéssel, hogy miután egyuttal 1887. márczius 26-án elhunyt nőm felejthetlen emlékének is akarok ezen intézkedésemben kegyelettel adózni, az mint *„Kovács Mária alapitvány“* következő feltételek mellett kezeltessék:

1. A tőke a kisdedóvoda fenállásáig el nem használható, kivéve, hogy ha az egyesület saját házat vásárolna vagy épitene; amennyiben pedig a kisdedóvoda megszünnék, a tőke az alább megnevezett 3 tagu bizottság által megjelölendő nevelési czélra forditandó.

2. A tőkének évi kamatai fejében halálomig magam, — halálom után, amennyiben muraszombati lakósok lesznek, egyenesen leszármazó örököseim jogositva leszünk az egyesületi intézetbe minden tanévre 10 keresztény vallásu vagyontalan fi- vagy nőgyermek felvételét kiváthatni, akikre vonatkozó kijelölési jog, leszármazó illetőleg Muraszombatban lakó örökösök nem létében mindenkor az egyesület elnöke (igazgatója) ugy a muraszombati kir. járásbiró, és a muraszombati főszolgabiróból álló három tagu bizottságot illeti meg.

3. A tőkét jogositva lesz az egyesület mindenkor saját legjobb belátása szerinti módon takarékpénztárban vagy jelzálog-kölcsönként gyümölcsöztetni.“ Az egyesület választmánya ezen nagylelkü alapitványt hálás köszönettel fogadta, megkivánja azonban, hogy az ajánlandó gyermekek szülőinek vagyontalansága és azok muraszombati illetősége kétség esetén mindenkor hitelt érdemlőleg igazoltassék. — Adjon Isten minél több ily nemesszivü emberbarátot varosunknak!

— **A Muraszombatban** f. hó 20-án tartott országos vásár minden tekintetben kielégitőnek mondható, eladóban vevőben, de vételkedvben sem lévén hiány. A marhavásárra felhajtva lett 910 darab marha, és ezekből eladva 216 darab.

— **A muraszombati urbéresek** a vásár-helypénz felemeléseért folyamodtak.

— **Országos határ-megállapitás.** Kis-Barkócz és Wautschen, továbbá Korong és Wolfsdorf közötti országos határvonal megjelölése a nm. m. kir. belügyminiszterium által elrendeltetett. A vegyes bizottságba Vasmegye részéről Nagy Jenő tiszti ügyész elnöklete alatt Szametz Lajos kir. mérnök és Pollák Pongrácz muraszombat-járási főszolgabiró lettek beválasztva.

— **A Csáktornyától Ukkig** vezetendő vasutról szóló törvényjavaslatot a képviselőház közlekedési bizottsága e hó 17-én tárgyalta. Baross miniszter méltányolja az áldozatkészséget, melyet az érdekelt községek részéről e vasutat illetőleg tapasztalt. A mozgalmat a kormány is lehetőleg istápolja. Fakh Károly képviselő szerint állami szempontból is sok előnynyel fog járni e vasut, amennyiben az egész vidéket szorosabban fűzi az ország középpontjához. A bizottság a törvényjavaslatot változatlanul elfogadta.

— **Chinai misziónárius.** Ürge Ignácz hazánk fia, 10 éves chinai missionárius, Péter nevü kis fiuval Szombathelyre érkezett és mult vasárnap d. e. a székesegyházban szt. beszédet tartott, a melyben, különösen a missió czélján kivül, China földrajzi, népismei, s vallási viszonyait tárgyalta; egyuttal a chinai árvaház és missió czéljaira gyüjtést rendezett.

— **Tűz, emberáldozattal.** Büdincz községben (szt.-gotthárdi járás) f. hó 9-en este ½9 óra tájban Horváth Mihály házának kéménye kigyult, minek következtében háza, pajtája, istállója, 3 tehene és három borjuja a tűz martaléka lett. — Ez alkalommal Horváth Mihályné 68 éves nőre, midőn az állatok megmentése végett az istállóba ment, a padlás rászakadt és ő is bennégett.

— **Szülői gondatlanság.** Slankovich Ferencz gyanafai lakós 2½ éves Fánni nevü leánya f. hó 18-án a ház előtti kutba esett és már csak halva huzták ki.

— **A vasuti személyportó ügye** véglegesen eldőlt s az uj intézmény, értesülésünk szerint, augusztus elsején életbe lép. Ennek megfelelően az összes vasuti pénztárak utasität kaptak, hogy csak akkoráig rendeljék meg jegykészleteiket. A személyportó életbe lépése után a katonai szolgálati jegyek kivételével kedvezményes jegy érvénytelen lesz. A zónák 50, 150, 300, 500, stb. kilometer arányuak. A jegyek ára következő skálák szerint van megállapitva: A negyedik zóna (50 kilometer) árai I. oszt. 10 frt, II-ik oszt. 7 frt, III. oszt. 4 frt. — Az ötödik zónának következők az árai: I. oszt. 13 frt, II. oszt. 9 frt, III. oszt. 6 frt.

— **Folyó hó 23-án** egy lábbadozó (állitólag himlő-) beteg czigányasszony Regedéből Muraszombatba, a közigazgatási hatósághoz lett tolonczolva, mi az illetékes körökben nagy visszatetszést keltett.

— **Bábeltornya** és a párizsi *Eiffel torony* egyben már ma is hasonlitanak egymáshoz: mindkettő világhire kétségtelen. De mily nagy a különbség az ótestamentomi bábel és az ujkori Eiffel-torony között, ha irásttudó emberek beszélnek róluk s meghalljuk mi is, hogy a bábel tornyat az *égig akarták épiteni* s nem sikerült; az Eiffel torony a közösüléges emberi szem látköre véghatáráig *a meséskor egébe épült fel*, közepéről az emberi alak a földszinén fel nem ismerhető, a nagy paloták gyermekjátékból rakott koczka-figurákнak látszanak. Háromszáz méter magas e torony! Az országtak kilometer mutatói után gondoljon bárki utána — — ha az a 300 méter hosszu út egyenesre nyujtva égfelé áll: milyen magas?! — És ez még sem az a czél a miért épült! A bábel tornya, — az emberiség fejlődési történelme magyarázza meg czélját. A bábel tornya midőn az égig akart épülni — világosságot keresve az embereket együtt tartani: megzavarta nyelvüket és szét szórta őket a világba. Az ujkori bábel torony a felhőkön túl is keresve a világosságot, — a tudományismeret hatalmával — maga köré vonzza az embereket. A két torony jelképe az ő és ujkori nézetek és törekvéseknek. —s.

— **Viziszony.** Már körülbelül 2 hónapja, hogy egy veszett eb Ostfi-Asszonyfán egy földbirtokost és egy leányt megmart. A földbirtokos Párisba ment Pasteurhoz, a leányt azonban csak Bécsbe vitték, ahol Pasteur szerint beoltották. Azonban e beoltás nem bizonyult hathatósnak, mert a szegény leányon a viziszony mégis kitört és bétfőn meg is halt.

— **Muraszombacski urbéresi** (ki goszpocsino majo), szo proszili za dopüscsenye, ka bi na szenyi vecs pejnez proszili od meszta. —t.

— **Orszácskoga határa vő kázanye.** M. kir. belügyminiszter szo zapoved vő dáii, náj sze med Barkóczon i Wantschen, telikájse med Korong i Wolfsdorf veszniczami orszácska linia vő pokázse. Vu vegyes bizottság od Vasvármegyöva sztráni pod Nagy Jenő tiszti ügyésza szpelávanyom bodo poleg Szametz Győző kir. mérnök (inzsener) i Pollák Pongrácz főszolgabirov. —t.

— **Od Csakovcza do Ukka** pelane zseleznicze pravdeno szkoncsávanye szo ete meiszecz 17-ga dnéva na orszacskoj hizsi pod tárgyalás széli. Baross miniszter tou áldüvanye stero vesznicze v-ton táli szo doperneszle za dobro ino nüczno szo szpoznali, v-steron deli de je kormány od mogoucsnoszt sztráni tüdi pomágo. Fakh Károly követ tüdi za nüczno szpoznajo tou zseleznicz, záto da poulek toga de czejli kráj bole vküper potégnyeni ednomi meszti. Bizottság (komisia) je pravdeno szkoncsávanye brezi szaksega vő nihánye na meszti nihála. —v.

— **Misziónárius od Chine.** Ürge Ignácz vogerszki rodjenik, je z-ednim 10 lejt sztaron pojbon po iméni Petrou preminoucso nedelo v-szombathelyszkoj czérkvi szvéto predgo derzsao, v-steron zvün szvojega poszla je naprej perneszo Chinszko novád na vöre bozsoszt, toga hipa je na chinszko árvaház pa na missio sztráni vküper dár brao. —v.

— **Ogyen z-eslovecskoj szmerti.** Büdincz vesznicz (szt.-gotthárdi járás) sze je ete meiszecz 9 dnéva vecsér ½9 vöre Horváth Mihálya hizse rour vövuzsgao, pouleg steroga je hram, párma, stale, 3 krave, 3 tele v-ognyi zgorelo. Té fart je Horváth Mihályné 68 lejt sztara zsenszka notri stela idti márho bániti, pa sze pod na nyou poudro pa ona tüdi notri zgorejla. —v.

— **Neszkrb sztarisov.** Slankovich Ferencza z-Gyanafa sztanovníka 2½ lejt sztara Fánni imenüvana csér je toga mejszecza 18-ga pred hizsov v-sztüdenecz szpádnola. z-steroga szo jo mertvo vő potégnoli. —t.

— **Na zseleznicaj placsilo,** kak csüjemo je zse to nouvo szkoncsávanye dogotovleno, stero augusztus meiszecza pervoga dnéva sztoupi gori. Poulek toga szo zseleznicze kasse zapovid doubile ka náj potrejbne kárte szamo do tiszti mao zrendelüjejo. V-ton da sze tou zacsne nede vecs tak kak do szejga mao bilou, ka szo fálne ali pa pou kárte bilé tou zdaj sze vkraj zbriszano, szamo do szoldáczke szloboscsino meli na pou kárte sze pelati drüjgi nej. Zóne szo na 50, 150, 300, 500 ino vecs kilometre rasztálane (zóna je pri zseleznicaj szkazilo) kárte czejno je etak notri sztálano: Sterta zóna (50 kilometer) pervi klász 10 frt. drüjgi klász 7 frt, trétyi klász 4 frt, péta zóna ono czejno má: pervi klász 13 frt, drüjgi klász 9 frt, trétji klász pa 6 frt. —v.

— **Velko nezadovolnoszt** je pobüdilo vu nasem poglavárszt vv-csetertek toga mejszecza 23-ga edne z-betéga pobogsajoucse czigányicze z-Radgone v-Muraszembat persub gnánye k-nasoj biroviji. —t.

— **Babilonszki tören** i páriski Eiffel tören sze zse dnesz vu ednom glihata: obádvá szta po czejlom szvejti hiresniva. De kak je velki rázlocsek med vu sztárom testamentomi popiszanomi Babilonszkim ino med nouvo vremenovim Eiffel törnom, csi szi piszmoznáni lüdjé gucsijo od nyih i mo csüli mi tüdi, ka szo v-onom vremeni do nébe steli zozidati, i szo ga nej mogli, ár nyim je Bog jezik zmesao; Eiffel tören pa tak viszok zozidani, kak cslovecse okou visziko more návadno viditi, gor do pripovedánya vremena nébe zozidan, gde od steroga szredine csi dol glédajo, je nakli na zémli cslovika ne poznati, ali pa velke palacse sze szamo za detecso lodingo vidijo, tak kak z-kárt naprávlene hizsicske. 300 metrov je viszik té tören! Náj szi vözmeri cslovik na orszacskoj pouti té 300 metrov vednáko, i szi náj zmiszli, csi bi tá duzsina vednáko prouti nébi gor posztávlena bila: kak je visziki?! I denok je nej za toga czijla volo zazidan! Babilonszkoga törna zidanye zrok známo, naj bi lüdsztvo kama sté bi odislo, bi naj vidlo ono meszto, odked zhája, da bi lüdsztvo sze bole vküp derzsalo, i pomocs iszkalo. Té nouvi Eiffel tören ober oblákov isese szvetloscso z-pomocsjov znanoszti poznánya, okouli szébe vlecsé lüdi. Dvá törna znamenüjeta nakanejnya sztároga ino nouvoga testamentoma. —t.

— **Od vodé száganya.** Zse je szkoro 2 mejszecza, ka je eden beszen pesz v-Ostfi-Asszonyfa vészi ednoga földbirtokosa i edno deklino v-grizao. Földbirtokos je v-Páris (váras vu Franczuskom országi) sou k-Pasteur doktori, deklino pa szamo v-Bécs szo odpelali, gde szo nyou pouleg Pasteur doktora návade notri v-czepili. Nego sze je tou notri vczeplávanye za ne hasznovito poszvedocsilo, ár sze je na szirmaskoj deklini od vodé száganye itak vő szkázalo, ino je v-pondelek merla. Náimre beszen pesz ali cslovik i vszaka beszna sztvár sze od vodé szága. —t.

— **Sáska-sereg.** Czejli oblák sásk je popadno preminoucsi pondelek oladov határ (— Olad vész pouleg Szombathelya —). Bozzay Gáspár főszolgabirov szo vcsaszi zapovid dáli prouti toj neszrecsi. Tak csüjemo, ka je zse 9 keblov sásk dol szpoklánih. Zse je vecs lejt, ka nase krajine lüdjé szo nikaj ne csüli od té neszrecse. —t.

— **Lampni ino nohétni beteg** med márov v-Budapesti. V-Budapest okroglijni gor sztoupleni lampni ino nohétnoga betega gorsztávlanya gledoucs, szo földmivelési miniszter Vas, Pest-Pilis, Solt, Kis-Kun, Komárom, Veszprém, Pozsony, Mosony, Győr, Nyitra ino Sopronvármegyöve tak na Budapest krája zrendelüvali, ka na zseleznicz, ali pa na hajouvi pelane birke, koze, szvinyé pri gordávanyi tan sze gorsztojécsi paznijkov sztráni sze pervle preglednoti morejo. —v.

Rázlocsni krátki glászi.

— **Od vármegyöva.** V-Szombathelyi, gde de szenye sztalo, za zsivino naprávleni nouvi placz sze prisesztení meszecz pervi dén prekdá. — Novoga Gráda goszpoczkoj derzsáli szülécsem tak imenüvanom puniczi lougi je Wagner oberjáger zdaj nej dávno odnoga 180 kilo vágajoucsega divjega kansara doli sztrelio. — Sárvári meszto zdaj bodoucse soule do z-pokojnoga herczega vrejdnoszti edno nouvo soulo do gor rédili. — Rávne tam etoga leta juniusa szlednyiva dvá dni bodo tüzoltóske szvojo zásztavo poszvecsávati dáli szvétesnyim tálom. Zasztave mati bodo bajor herczega tüvárisczla Mária Terézia. —k.

— **Z-domovine.** V-Cserencsovczi je Frank Manka i nyéna mati v-koula naprezsenimi kravami po máloj Müri prek stela iti, tam szo te krave vu globocsino prisle i Frank Manka je preminoula, ali mati sze je szrecsno rejsila. — V-Tihanyi szo ete mejszecz 9. dnéva zemlé gibanye obcsütili, gde sze je vecs hizs porüsilo, ali cslovik je eden nej mrou. — Zala vármegyövi Nyavalád vész szi je imé na „Zala-Erdőd“ preobrnoti dála. — Ka bi v-Büdini králeszki nouvi grád rédili, szo doli povedali. — Delegátió szo na 12. juniusa pozvali vküper. — Dr. Weckerle László Zalavármegyöva solszki inspektor helyettes szo v-Máramaros vármegyöv kak solszki inspektor prek djáni. — Vogerszkom országi jeszte 1,748.859 konyouv i kobil. — V-Tapolczi vu iméni „Balatonmelléki takarékpénztár részvénytársaság“ szo edna nouva sparkasza posztavili gori. — Borsódvármegyövi sze je ete mejszecz 16. dén eden oblák doli püszto i Káts vészi náj vékszi tao na nikoj szpravo. — Te kvár csinécse „Kolumbács“ imenüvane műhé zse páli zacsnejo lejtati v-Maros völgyi. Té műhé szo preminoucso leto tüdi doszta kvára napravile. —

— **Sáska-sereg.** Egész felhő sáska lepte el mult hétfőn az oladi határt. Bozzay Gáspár főszolgabiró azonnal intézkedett a pusztitás iránt, s ugy halljuk, hogy 9 mérő sáska lett elpusztitva. Már ének során nem lehetett ezen vidéken a gazdák e csapásáról hallani.

— **Száj- és körömvész a fővárosban.** A főváros környékén fellépett ragadós száj- és körömfájás tovább terjedésének meggátlása s e betegség gyors elfojtásának biztositása érdekében a földmivelési miniszter Vas, Pest-Pilis, Solt, Kis-Kun, Komárom, Veszprém, Pozsony, Mosony, Győr, Nyitra és Sopron vármegyék, valamint a főváros területére názve elrendelte, hogy a vasuton vagy hajón szállitandó juhok, kecskék és sertések a feladásnál a kirendelt szakértők által megvizsgáltassanak.

— **A muraszombati járás** népesedési mozgalma. 1880-ban felvett népesség száma volt 41.100. — A mult 1888. évben kötött házasságok száma: 360. Élve született törv. ágyból 802 fiu, 685 leány. Nem törvényes ágyból 99 fiu, 94 leány. Halva született törv. ágyból 10 fiu, 16 leány. Nem törvényes ágyból 2 fiu. Meghalt 5 éven alul 230 fiu, 158 leány, 5 éven tul 248 férfi és 303 nő. Szaporodás mutatkozik 1·86%.

— **„A köszegi kath. gymnazium** segélyző-egyesülete" folyó évi május hó 12-én tartott közgyűlésén végleg megalakult. Elnök lett Chernelházi Chernel Kálmán, alelnök Pötzelberger Károly, ügyész Markovich József, titkár Zanathy Bódog.

— **Miniszteriumok uj elnevezése.** A május 20-iki hivatalos közlöny a szentesitett 1889. évi XVIII. t. czikket teszi közzé, amely szerint az eddigi közmunka- és közlekedési ministerium ezentul „kereskedelmi miniszterium"-nak, — a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium pedig „földmivelési miniszterium"-nak neveztetik.

— **Ujjonczozás.** A járásunkbeli községek hadkötelesei május hó 18-ikától 25-ikéig kerültek a katonai vizsgálat alá. Minden községből szokatlan nagy számmal lettek besorozva, miután a bizottság alkalmasnak talált mindenkit, a kinek feltünő testi fogyatkozásai nem voltak; a beállitott 1694 legény közül bevált az I. korosztályból 78, a II.-ból 67, és a III.-ból 101, összesen 246. Ugy látszik e jelenségből, hogy készül — a muszka.

— **Jótékonyság.** A „muraszombatjárási tanitókör" árvaház-alapja részére Kovács Károly kir. aljárásbiró s e lapok volt szerkesztője 17 frt 14 krt adományozott. Fogadja a nemesszivü adakozó a kör hálás köszönetét.

Völgyi Ferencz, a kör elnöke.

— **A szombathelyi** tanitók négy tagból álló küldöttségét pénteken fogadta Csáky Albin gróf miniszter külön kihallgatason. A küldöttséget Varasdy Károly, Szombathely képviselője mutatta be. A tanitók kivánságát Zagróczky Tivadar tolmácsolta, s különösen arra kérte a miniszternek, hogy a tanitói nyugdijtörvényt revideálás végett a képviselőház elé terjesszse, s annak oly alapra való helyezésén munkálkodjék, a mely alapon az állami tisztviselők nyugdijaztatásáról szóló törvény áll. A miniszter kegyesen fogadta a küldöttség tisztelgését s körülbelül a következőket mondotta: „Örülök, hogy azon kellemes helyzetben vagyok, miszerint önöknek megnyugtató nyilatkozatot tehetek. Magam is belátom a mostani állapotok tarthatatlanságát s méltányolom jogos kérelmüket. A bizottság előadójának e tárgyban való jelentését már kiadtam, hogy az a fennálló törvénynyel egybevettessék. A javaslat immár készen van, s csak tárgyalásra vár. A tárgyalás azonban ezen ülésszakban már alig fog sorra kerülni, hanem az őszön fog eszközöltetni s kérelmök igy már a legközelebbi jövőben teljesitve lesz." Vasmegye tanitói külön is köszönetüket fejezték még ki Kovács Albert képviselőnek azon pártfogó jóakaratért, melyet a nyugdijügy előadásánál a tanitók érdekei iránt tanusitott.

Vegyes rövid hirek.

— **A megyéből.** A szombathelyi uj marhavásártért a jövő hó 1-én adják át közhasználatra. — A németujvári uradalomhoz tartozó puniczi erdőben Wagner ottani erdész legközelebb egy 180 kilós vadkant ejtett el. — Sárvárott a régi elemi iskola helyett a bold. herczeg hagyományozásából uj, szinte elemi iskolát épitenek. — Ugyanott a folyó év junius hó utolsó két napján az ottani tüzoltó-egylet zászlószentelési ünnepélyt tart. Zászlóanyává a bajor herczeg fenséges nejét Mária Teréziát nyerték meg.

— **A hazából.** Cserencsóczon Frank Manka és édes anyja tehenekkel befogott szekerrel a Mura szakadékán akart átmenni miközben a tehenek egy melységbe jutottak és Frank Manka eltünt. Anyja szerencsésen megmenekült. — Tihanyban e hó 9-én földrengést éreztek. A rázkódás következtében több ház omlott össze, de emberélet szerencsére nem esett áldozatul. — Zalamegyei Nyavalád község „Zala-Erdőd"-re lett átváltoztatva. — A budai királyi várlak ujjáépitéséről végleg lemondottak. — A delegátió junius 12-ére hivatik össze. — Magyarország lóállománya 1,748.859. — Dr. Weckerle László zalamegyei segéd-tanfelügyelő Máramarosmegyébe tanfelügyelővé lett kinevezve. — Tapolczán „Balaton-melléki takarékpénztár részvénytársaság" czimmel uj takarékpénztár alakult. — Borsódmegyei Kács község nagy részét e hó 16-án elpusztitotta egy óriási felhőszakadás. — A veszedelmes kolumbácsi legyek már kezdenek rópködni a Maros völgyben. A legyek taval is sok állatot megöltek. — Aradmegyében a földmivelők éjjelenkint szántanak-vetnek s nappal a szarvasmarhákat, sertéseket stb. ólakban zárva tartják. — Czegléden a napokban egy ritka teremtést láttak egy 40 éves csecsemő személyében, aki mellett egy 3 éves gyermek megnőtt alaknak látszik. A csodálatos teremtmény feje ki van fejlődve, de az arczvonások semmitmondók, mint egy csecsemőé. A korós gyermek eddigelé csak tejjel táplálkozott, egyéb ételnemüt a sajnálatra méltó lény gyomra be nem fogad.

— **A külföldről.** A párisi világkiállitást első nap 70 ezer ember látogatta meg. — Szent-Pétervárott a czár ellen ismét összeesküvést fedeztek fel, mely jóval elterjedettebb, mint azt eleinte hitték. — A franczia köztársaság elnöke Sadi Carnot a kiállitás osztrák-magyar osztályát is megtekintette és különösen meg volt lepve annak előhaladottságán. — Bosznia és Herczegovinában a kormány az ottani katonák ismételt sértegetése s a középületek és vasutak megrongálása miatt rögtönitélő-biróságot rendelt el. — Az olasz király s a trónörökös e hó 21-én érkezett Berlinbe a német császár látogatására.

Piaczi árak.

Muraszombat, 1889. május 26.

Buza 100 kilogrammonként	6.40	6.60
Rozs . . métermázsája	5.40	5 60
Zab . „	6.—	6.30
Hajdina . . . „	5.40	5.60
Köles . . . . „	5.50	5.60
Lóhermag . . „	—.—	—.—
Kukoricza . . „	4.80	5.10

Neuman Adolf.

A nap és éj hossza.

Máj. Jun.	A nap kel	A nap nyugsz	A hold kel	A hold nyugsz.
26.	4.17	7.37	3. 6	4.15
27.	4.17	7 38	3.28	5.20
28.	4.16	7.39	3.53	6.22
29.	4.16	7.40	4.21	7.23
30.	4.15	7.40	5. 2	8.22
31.	4.14	7.31	5.31	9.18
1.	4.14	7.42	6.1a	10.8

V-Aradvármegyövi ti polodelczi v-nocsi orjéjo i szeijajo, vu dni pa marho, szvinyé i t. n. vu stalaj zaprejta derzsijo. — V-Czegládi szo te preminoucse dni edno retko csüda vrejdno sztvorjenyé vidili vu personi ednoga 40 leta sztároga deteta, pculeg steroga sze edno 3 lejta sztaro dejte kak gorzraseni cslovek dá viditi. Toga csüda vrejdnoga sztvorjenya gláje vő osznovlena, ali obráz je táksi kak ednomi czeczátkomi deteti. To sztaro czeczatnyek je doszimao szamo z-mlekom zsivelo, drügo jesztvino nyegov zsaloudecz nemore notri vzéti. —k.

— **Od zvünszkoga kraja.** V-Párisi szvejt-vöposztávlanye je pervi dén 70 jezér lüdi poglédnolo. — Pri Sz.-Pétervári szo prouti czári vküpprikapcsena priszégnoszt páli naisli, stera je doszta véksa, liki szo zaperva miszlili. — Franczuski köztársaséga elnök Sadi Carnot je vöposztávlanye oszt.-vogerszko csoport lüdi pogledno i prevecs je zadovolen bio z-naprejidejnyem. — V-Bosznii i v-Herczegovini je te kormány za volo szoldákov razbitja, hrámov i zseleznicz pokvarjenoszti statárium gorposztavo. — Talijanszki král i koroune örocsnik szta ete meszecz 21-ga dnéva v-Berlin prisla nemskoga czaszara pozdrávlat. —k.

— **A trieszti általános biztosító-társaság** (Assicurazioni Generali) részvényesei f. évi április hó 30-án tartották meg Trieszben 57-ik évi közgyülésöket, melyen beterjesztettek a társaságnak 1888. évi mérlegei. A jelentésből értesülünk, hogy a lefolyt év a biztositási iparra nézve általában kedvezőtlen vala s ez a közzetett mérlegben is kifejezést talál, amennyiben a jégbiztositási ág 251.786 frt 54 krnyi és a szállitmánybiztositási ág 15.186 frt 54 krnyi veszteséggel záródnak. Ellenben a tüzbiztositási ág 241.344 frt 87 krnyi, az életbiztositási ág pedig a biztositott feleket megillető 87.078 frt 29 krnyi nyereményrész levonásával 139.322 frt 77 krnyi nyereséget eredményezett, valamint az **A.** és **B.** mérlegek tőkebefektetése is 564.142 frt 86 krnyi tiszta jövedelmet szolgáltattak. Az árfolyam-ingadozás fedezetére szolgáló tartalék 440.804 frt 31 krral gyarapodott és 1888. deczember 31-én 936.597 frt 86 krnyi összeget ért el, de ha a számiás a mai árfolyamok szerint történik, az 1.300 000 frtra emelkednék. Az életbiztositási dijtartalék 1,852 436 frt 36 krral gyarapodott és tett 1888. deczember 31-én 24,588.065 frt 59 krt. Az 1888-dik évben 16,122.711 frt 63 kr. erejéig köttettek uj biztositások, melyekkel az 1888. deczember 31-én érvényben volt biztositások tőkeösszege 110,813.920 frt 83 krra emelkedett. Az 1888-ban kifizetett károk összege 9,877.592 frt 55 kr., melyhez hozzáadva az előbbi években teljesitett kártérítéseket, 217,257.394 frt 75 krnyi tekintélyes összeget nyerünk, melyet a társaság alapitásától 1888. deczember 31-ig fizetett ki károkért. — Hazánkban az intézet 1,7.967 káresetben 40,403,485 frt 98 krnyi kárpótlást nyujtott. — Miután az intézet összbiztositéki alapjai 2,248.672 frt 57 krral gyarapittattak és ezzel azok 38,369.849 frt 10 krra emelkedtek, tiszta jövedelem'kért 68,019 frt 93 kr. mutattatott ki, miből egy részvényre 102 frt arányban vagyis 255 frank jut osztálékul. Az eddigi igazgatóság s e szerint a magyar igazgató-tanács tagjai: Hegedüs Sándor és Jókai Mór is három évre ismét egyhangulag megválasztattak.

Irodalom.

(Az e rovat alatt ismertetett könyvek, folyóiratok stb. megrendelhetők Hirschl Albert könyvkereskedése által Muraszombatban.)

— **Vettük a „Házi Közlöny"** 9-ik füzetét a következő tartalommal: A régi jó idők. — Elemi csapások által okozott károk. — Az öregek élemodja. — Néhány egészségtani szabály. — Egy elhanyagolt hasznos növényünk érdekében. — Főzeléknövények termesztése s ültetése. — Az anyaméh kikerésése. — Az ebdűu elleni védojtás. — Hasznos tudnivalók a közegészségügy, a háztartás, a gazdálkodas, a házi ipar köréből. — Közgazdasági czikkek. — Egyveleg stb. Szerkeszti: Záray Odön, Aradon. Előfizetési ára: évi 3 frt.

— **Vettük Dolinay Gyula** által szerkesztett és kiadott „Jutalom-könyvei"-t. Valóban nincs czélirányosabb most az iskolai zárvizsgálatok alkalmával — mint e jutalomkönyvekkel ajándékozni meg a jómagaviseletű és szorgalmas tanulókat. — A jutalom-könyvek czimei a következők: Nagyobb gyermekek számára „Szorgalomért." — „Anyakönyv." — Szünnapokra „Ifjuságí olvasmányok." Kisebb gyermekek számára: „Gyöngysorok." „Hazaszeretet könyve." Fejlettebb korunaknak „Hőgyan mehetsz előre?" „A szív." — „Tigrisbőr." — „Tizenkét hónap." — „Történelmi arczképcsarnok." — Az árak igen jutányosak. Mindezen művek csakis Dolinay Gyula kiadó-szerkesztőnél Budapest, Kecskeméti-utcza 13. szám rendelhetők meg.

— **A fürdőbe utazók figyelmébe** ajánljuk, hogy el ne mulasszák megszerezni az *„Útmutató" menetrendkönyv junius havi füzetét.* Ez az egyetlen könyv, mely az összes mérsékelt árú fürdő-jegyeket tartalmazza, fürdőjegyek vétele pedig jelentékeny kedvezménynyel jár. Ova intjük a közönséget az idegen nyelvű, külföldről importált utazási könyvek megszerzésétől, melyek az utazót tevutra vezetik, miután sem a fürdőjegyekről, sem a nagy számban fönálló mérsékelt menet-térti jegyekre nézve nem tartalmaznak fölvilágositást. Az **„Útmutató"**, a magyar és közös közlekedési vállalatok *egyedüli hivatalos menetrendkönyve*, tartalmazza a magyar, osztrák, közös és külföldi vasutak, a Dunagőzhajózás és tengeri hajóknak legujabb menetrendjeit, az indulási és érkezési időnek állomásról állomásra való megjelölésével, felvilágositást ad a fürdőjegyekről, az összes ármérsékléseкről, a közvetlen csatlakozásokról s magában foglal sok oly hasznos tudnivalót, mely utazás alkalmával nélkülözhetlen és semmi más menetrendkönyvben föl nem találhatnak. Egyébiránt megérdemli ezen mű hazai közönségünk hathatós pártfogását azért is, mert megbizhatóság dolgában fölül áll mindazon külföldről importált s idegen nyelvű menetrendkönyveken, melyek nálunk még mindig oly nagy számban vannak elterjedve. Ezek a külföldi könyvek a magyarországi vasuti állomásokat következetesen német nevekkel ruházzák fel s németül is nyomtatják ki, miáltal a közönségnek nem csekély kellemetlenséget okoznak, a magyar *„Útmutató"* ellenben ugy a hazai, mint a külföldi állomásokat saját neveiken nyomtatja ki, értesitést ad a menetdijakról, mérsékelt árakról, bérletjegyekről stb. Szóval aki utazni akar, az vegye meg az *„Útmutató"*-t, a melyben megtalál mindent, amire szüksége van. Ára 50, pósztán 60 kr. Kapható a kiadóhivatalban, Podmaniczky-utcza 17. és az ország valamennyi könyvkereskedésében és vasuti állomások pénztárainál.

— **Táborszky Nándor** nemzeti zenemükereskedésében Budapesten, váczi-utcza 30. szám, megjelent: „Legujabb budapesti dalok és népdalok", melyek a népszinházban a legkedveltebb népszinművekben énekeltetnek. Énekhangra zongora-kiséretel alkalmazta Abrányi Kornél. Számonként ára 50 kr. 1. sz. „Huszad czigány . . ." E dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is ei lehet játszani, miután a dallamhangok a zongorarészben is bennfoglaltatnak.

— **„Képek a nevelés és tanitás történelméből"** czimü nagyérdekü kiadvány jelent meg Győrött. Irta dr. Kellner Lőrincz porosz kir. kormány- és iskola-tanácsos, a német eredetiből forditotta Nagy Lajos, a győri kath. tanitó képezde igazgató-tanára. Ára 4 277 lapra terjedő terjedelmes münek 2 frt 60 kr. Tartalma első részben: Képek az ókorból, a rómaiak. Második rész: Képek a kereszténységből az egyházszakadásig. Harmadik rész: Képek az ujabb korból, stb. stb. Ajónljuk.

Szerkesztői üzenetek.

— **Z. F.** Muraszombat. Költeményeket egyelőre nem közlünk, különben is megkivántatik, hogy a czikk szerzője a szerkesztő előtt ne maradjon ismeretlen. — **St. A.** Vas-Hidegkut. Várom legujabb hireit. — **Sándor gazda.** Felhivásomat kaptad? Tedd meg e fáradságot érdekünkben. — **L. P.** Szentgyörgyvölgye. Válaszát várom.

Vasuti menetrend.

Regedéből	**Spielfeldnek**	**indul**	reggel	4 óra	30 perczkor	és odaér	6 óra	14 perczkor.
			délelőtt	10 „	30 „	„ „	12 „	20 „
			délután	4 „	30 „	„ „	6 „	08 „
Spielfeldről	**Regedébe**	**indul**	reggel	7 „	30 „	„ ide ér	9 „	22 „
			délután	2 „	05 „	„ „	3 „	57 „
			este	6 „	45 „	„ „	8 „	37 „

HIRDETÉSEK.

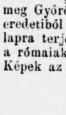

Egy igen jó karban levő

ZONGORA

tér szüke miatt felette jutányos áron eladó.

Bővebbet e lapok kiadóhivatalában. (401. 3—2.)

Hirdetmény.

Tisztelettel tudomására adom a nagyérdemü közönségnek, hogy a Muraszombatban legközelebb ujonnan berendezett

Könyvkötészetet a könyv- és papirkereskedéssel

tulajdonul átvettem s azt czélszerübbségénél fogva vöm könyvnyomdájához csatolva, czégem alatt tovább vezetem.

Kapható üzletemben mindenféle iskolakönyv, imakönyv, jegyzőkönyv stb. ugy mindenrendü papir- és irószer a legnagyobb választékban; könyvkötészetemben pedig bekötöttek bármikép is elrongyolt könyveket **15 krtól felfelé** a legdiszesebb kivitelben.

Minél szamosabb megbizásért esd

Tisztelettel

Hirschl Albert,
kereskedő Muraszombatban.

Mam szrecso postüvanoj obcsini na znánye dati, ka v-Szoboti zdaj nej dugo ino z-nouva gor posztávleno

Knige-vezárniczo ino papére-terzstvo

szem za szvoje prejk vzéo ino na vékse priliko pri mojem zeti k-stampariji kezuj prikapcso.

Dobi sze vu mojem terstvi vszefelé soulszke knige, molitvene knige, jegyzőkönyve i t. v., tak tüdi papére ino za piszanye valon vu náj véksem vő prebéranyi; vu knige vezárniczi pa notri dam vézati kaksi sté vküperrazcsejszane knige od **15 kroy csese vékse czejne** vu nájlepsem moudusi.

Proszim kejm vecs szrczno zavüpaznoszt ino

Z poniznosztjov osztánem

Hirschl Albert,
tergovnijk vu Muraszombati.

Alkalmas bérmálási ajándékul

ajánlom igen tisztelt vevőimnek arany és ezüst **zsebóráimat, óralánczokat,** nemkülönben nagy raktáromat arany **broschtűk, fülbevalók,** egész készülék **medaillonok,** karpereczek, arany keresztecskék, arany és ezüst **pénznemekből** dobozban stb. stb. a legolcsóbb árakon.

Mély tisztelettel

Muraszombat 1889. május hó.

(394. 4—4.)

Postl János,
aranymüves, a fő-utczán.

Egyuttal ajánlom kitünőnek bizonyult **fali-, tető-, padlózat- és homorú tégláimat,** amelyekből a vidék kivánalmainak megfelelő mennyiséget, ismert olcsó árak mellett mindig raktáron tartok.

Teljes tisztelettel *A fennti.*

(384. 50—7.) **!!! Komoly intés !!!**

!!! mindazokhoz, a kiknek még biztositó-levelök nincsen !!!

akár **kölcsön felvevésére,** akár családoknak hagyomanyul **(amennyiben egy biztositó levél egyenlő kész pénzzel)**; eladosodott ház- és földbirtokosok pénzviszonyainak rendbehozására **kiválóan alkalmas,** miután esetleg bekövetkezett rögtöni elhalálozás esetén a biztositott tőke kifizetésével a birtokot **tehermentesen** kapjak meg; **uj házasoknak** is **fontos** a nő és gyermekek biztositására, vegül pedig alkalmas kaucziónként való deponálásra.

Egy életbiztositó levél minden esetben a legbiztosabb, legtakarékosabb és legjobb tőpénz, ennélfogva minden takarékpénztár előtt előnyt érdemlő. Hogyan és mily modon szerezhető egy ily biztositó levél a legjobban és legelőnyösebben, ez érdemben szóval és irásbelileg titoktartva a legmegbizhatóbb felvilágositással szolgál: **Biztositási felelügyelő Klein, I., Kohlmessergasse 7. IV. emelet.** Található 2-től 5 óráig. Elfogadások egész a 66. éves korig.

Tüdővész. Tüdővész.

Gázkigőzölgés
gyógyit tuberkulózist (aszkór, asztbma)

(Rectal-belövellés)
üdült légcső-hurut, tüdő-hurut stb.

A leghihetetlenebb, a járszólag legelérhetetlenebb ideálja az orvosoknak tüdőbajt gyógyithatni: most egész teljességében el van érve. Világhirü tanárok és orvosok bizonyitványa, gyógyitottak száz meg száz levele, zárdák, papok, cs. k. tisztek stb. köszönőiratai, (melyeknek hitelesitett másolatait bárki kivánatra eldönthetlen bizonyitékul bérmentve megkaphatja), orvosi szaklapok kedvező tudósitásai, a legnagyobb korházasztóbb életmód ismét megkezdhető.“ — **Corail tanár és Verneuil tanár:** „Asztmánál a lélekzet hiánya azonnal csökken. Teljes gyógyitás gyakran már 8 nap alatt.“ — **Dujardin Beaumetz tanár:** „Üdült légcső-hurut teljesen gyógyittatott.“ — **Fränzel tanár, dr. Statz osztálya:** „Láz, éjjeli izzadás, köhögés, kihányás elenyészik — nagy ébség következik be — testsulynövekvés 5 kilóig.“ — **Dr. M'Laughlin:** „3-ad nagyfoku tuberkulózis közül mindannyi gyökeresen gyógyittatott.“ — Ugyanigy nyilatkoznak a betegek is. (A gyógymod magában nem terhes, nem háborito és minden bajkövetkezmény biztositva.) — **A cs. k. kiz. szab. gáz-kigőzölgési készüléket (Rectálbelövellő)** használati utasitással orvosok részére és **magánhasználatra,** ugy a gáz előállitáshoz szükséges kellékeket szétküldi készpénz fizetés avagy postai utánvét mellett **8 frtjával,** gázmérővel **10 frtjával:**

Mod. dr. Altmann, Bécs, VII. Mariahilferstrasse 70.

zakban való alkalmazás — a legfényesebb bizonyitékát adják a Rectal-belövellés által kigőzölgési gyógymódnak meglepő, nem is sejtett sikernek. — Példa gyanánt általánosságban nyilatkozik **dr. Bergeon tanár** és **dr. Morel:** „Köhögés, kihányás, láz, csörgólárma, vérköhögés három nap után enyhébb, végső elenyészik — álom és étvágy visszatér. Testsuly növekvése $^1/_2$—1 kiló hetenként. A legfárasztóbb életmód ismét megkezdhető.“ — **Corail tanár és Verneuil tanár:** „Asztmánál a lélekzet hiánya azonnal csökken. Teljes gyógyitás gyakran már 8 nap alatt.“

Böhm. Kruman, 1888 márczius 3. Kollega ur! A tuberkulózis tüdőbefolyasztásnak egy igen kényes esetében az Ön kigőzölgő-készülékével valóban kitünő sikert értem el. *Med. dr. FANTE GYULA.*

Kecskemét, 1888. szept 11. Igen tisztelt orvos ur! Az ön kitünő gáz-kigőzölgési **készülékét** 1887. őszén oly rendkivüli sikerrel alkalmaztam, hogy teljesen felépültem és ezen állapotom tovább is fennáll, ugy hogy egészen egészséges vagyok.

(316. 52—26.) Háladatból *SZABÓ JULIA.*

Ritka alkalom!!!

Bécsi Partie- és alkalmi árak csoportban

CSŐDTÖMEGEKBŐL

nagyban és kicsinyben, tuczatonként vagy darabokban.

Kereskedőknek a legolcsóbb bevásárlási forrás.

I. Csoport à **50** kr.

3 db Phönix ezüst nagy kanál örökösen fehér marad.	3 db fin. fogkefe csontnyéllel.	1 db finom franczia szatinlegyező gazdagon festve.
3 db ugyanolyan villa.	3 darab jó szarvfésü vagy zsebfésü.	2 db egy finom dobozban val. tajték- és borostyán szivar- és szivarka részére.
6 db ugyanolyan kávékanal.	1 db különös finom női pénztárczа.	1 db Rákóczy magyar pipa meggyfa-szárral és selyem bojttal, műtajtékből.
3 gros 288 darab nagy fehér gyöngyházgomb.	3 db finom porczellán (szines) gyümölcskés avagy	1 db Mikádó, éléghetetlen, kellemes, faragott zsebpipa különös vizlefolyással.
1 gros 144 db még nagyobb gyöngyházgomb.	2 db villa politirozott arany-bronz pengével.	1 db Uj találmányu Nargileh dohányszivarka, papir nélküli használatra, szab. nikotin dugóval, felette egészséges.
2 pár finom házi papucs urak és hölgyek részére.	2 db zseb-pénztárczа bőrből szegélyezve	1 db finom franczia szatinlegyező gazdagon festve.
1 pár ugyanily commód-czipő.		
1 db elektr. acczélgyűrű hajkefe.		
6 tuczat gomb ing- és galleria csontból.		
3 db csinos öntött zsebpipa.		
6 db erős nickel pénztárczа.		

II. csoport à **1** frt. (337, 13—24.)

10 db nagy gombolyag kötőpamut, egy dobozban 500 gr., királypiros és minden szinben (egyetlen a maga nemében)	6 pár kés és villa stájer acczélból készitve.	48 db női broche (eddig meg nem létezett) fehér, lax s vörös szinben, mindenféle minták.
6 pár kiv. fin. valodi selyemgummi harisnyakötő minden szinben nők részére.	4 méter igen finom selyemgummi széles, urak, nők és gyermekek részére.	10 méter mindenféle selyemszalag.
12 pár ugyanily harisnyakötő leányok és gyermekek részére.	1 db extrafinom legyező selyemből, műfestéssel.	6 db nagyon finom mindenféle tajték és borostyán külföldi fából faragott szivar- és szivarkatartó vagy Jux-karrikatura stb. stb.
1 nagy debreczeni szab. dohánypipa finom meggyszárral, fástölve	18 pár gyapjugummi harisnyakötő gyermekek részére, csattal.	
	36 pár ugyanily harisnyakötő hölgyek részére, csattal.	72 db jó iró czeruza.
1 nagy meggyfa csibukszár valódi borostyánnal és hozzá 1 valodi pipa tajtékból	1 db extrafinom pénztárczа vagyis szivarárczа, dohánytartó, virginiatartó, visitier, Portetresor és portemonnaie.	6 db vagyis 3 finom brosche és 3 finom karperecz.
	1 dohányczeszköz tabol, aszfalra állitható, faragott, dohány és szivarnak	4 db nagyon finom müvirágok, nagy csokrek mindenféle szinben.
3 db nagy asztali kés nikelbe foglalva, valodi stájer acczélnyéllel, jó és erős áru		3 db kiváló finom nyakravaló selyem-atlasz béléssel különböző mintákban

Mig a raktár tart: egy valódi amerikai ébresztő óra, igen jól jár és ébreszt minden állásban, akár álva vagy fekve, lezáró szerkezettel, nálam kapható darabonként **csak 3 forintért.** *Egy tuczat csak* **33 frt.**

Figyelmeztetni bátorkodom az igen tisztelt vevőközönséget az alkalom felhasználására és arra, hogy a megrendelt tárgyak **5 kilós csomót tegyenek,** mert igy legolcsóbb a postai szétküldés.

Megrendelések pontosan teljesittetnek cs. kir. utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Kéretik a czimre különösen figyelni.

E. BRAUN, Bécs, II., Lilienbrunngasse 6.

Partie és alkalmi áru raktár

Mária-czelli gyomorcseppek,

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen, és felülmulhatlan az étvágybiány gyomorgyengeség, rosz szagu lehellet, szelek, savanyu felbőfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés, hugykő-képződés, tulságos nyálka-képződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (na az a gyomorból ered), gyomorgörcs, székszorulat, a gyomornak tuiterheltsége étel és ital által, giliszta, lép- és májbetegség, ugyszintén arany-eres bántalmak ellen.

Egy üvegese ára használati utasitással együtt 40 kr.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben:

BRADY KAROLY

„az órangyalhoz“ czimzett gyógyszertárában **Kremzierben, Morvaországban.**

Kapható **Muraszombatban:** BÖLCS BÉLA gyógytárában a „Magyar Koronához,“ valamint az ország minden gyógyszertárában. (45. 52—2)

Junius első napján az összes csatlak és hajók menetrendjei teljesen megváltoznak. Ezen változások valamint számos ujitás, rendes menetdijak, olcsóbb jegyek fürdő és gyógyhelyekre, mérsékelt bérletjegyek.

Ezekről csakis a magyar „UTMUTATÓ“ ad teljes felvilágositást.

Minden könyvkereskedésben, valamint az összes vasuti állomásokon kapható és előlegesen már most is megrendelhető:

UTMUTATÓ (402. 3—2.)

a magyar és közös közlekedési vállalatok egyszerüli s hivatalos menetrendkönyvének

juniusi füzete,

a magyar, osztrák, közös és külföldi közlekedési vállalatok legujabb menetrendjeivel, hazai és külföldi utirányokkal, térképpel s sok hasznos tudnivalóval. — Ezen egy-füzetü magyar menetrendkönyv fölöslegessé tesz minden más külföldi hasonló könyvet, miután ebben a **külföldi utazásokra** nézve ép oly pontos utasitások foglaltatnak, mint a hazaiakra nézve, sőt a mennyiben a külföldi és idegen nyelvü könyvek Magyarországra nézve épen semmi vagy legjobb esetben csak nagyon hiányos felvilágositást tartalmaznak, annálfogva azokat föld i s nulja. Az **„Utmutató“** a legmegbizhatóbb és a közlekedési vállalatoknak **kizárólagos hivatalos** menetrendkönyve, **minden más utazási könyv,** mely a hivatalos czimet használja, **ezt csak bitorolja,** s ezért óva intjük a közönséget az ilynemü külföldi könyvek megvételétől.

Az „Utmutató“ ára 50 kr., póstán 60 kr.

Kiadóhivatal: Budapesten, Podmanitzky-utcza 17. sz.

!!! Mindenki !!!

!!! megtakarit 100 százalékot !!!

a következő tárgyak megrendelése által:

Tökéletes posztó-nadrág (tetszés szerinti nagyság) előbb 4 frt, most csak 1 frt 55 kr.
Tökéletes posztó-nadrág (tetszés szerinti nagyság) elsörendü minőség előbb 4 frt 80 kr., most csak 1 frt 95 kr.
Tökéletes posztó-nadrág (tetszés szerinti nagyság) legfinomabb minőség előbb 6 frt, most 2 frt 80 kr.
Gyermek-öltönyök 2—10 éves gyermekeknek mosószövetből 1 frt 30 kr., 1 frt 50 kr., 1 frt 80 kr, egész 2 frt 20 krig.
Mosó és zeug-nadrág munkásoknak 90 krtól 1 frt 80 krig.
Gyermekruha (6 éves) finoman kiállitva előbb 2 frt, most csak 90 kr.
Gyermekruha finoman kiállitva, a legfinomabb cretonból (6 éves) előbb 3 frt, most csak 1 frt 10 kr
Női ing himzéssel Riesen vászonból előbb 1 frt 50 kr, most csak 80 kr.
Női ing himzéssel, bőrvászonból, előbb 2 frt 20 kr., most 1 frt 10 kr.
Női ing Chiffonból legfinomabb himzéssel előbb 2 frt 10 kr., most csak 1 frt 20 kr.
Munkás ing legjobb minőség, minden szinben 80 kr., 90 kr., 1 frt, 1 frt 10 krig.
Egész férfi öltönynek szövet, minden szinben 4 frt.
Egy elegáns kalap legujabb minta 1 frt 50 kr.

Nadrág rendelésnél szükséges a fejbőséget, nadrágnál pedig a hosszuságot centiméter szerint megjelölni, gyermeknél a kort, a sztkűldés a legpontosabban utánvét mellett eszközöltetik. — Nemtetszó visszavétetik, és a pénz visszaküldetik. Érdemes, hogy mindenki kisérletképen rendeljen, hogy meggyőződjék a jutányos árról és az áruk jó minőségéről. Keretik a czimre jól figyelni.

KLEIN's Internationales Export-Waarenhaus

(393. 25—3.) **Wien, I., Kohlmessergasse Nr. 7.**

169/889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. jbiróság mint tkkvi hatóság közhirré teszi, hogy Pintér Géza hagy. gondnok végrehajtatónak, — Horváth Miklós hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 18 frt 38 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (a muraszombati kir. járásbiróság) területén lévő Dióslak községben fekvő a 60. sz. tjkvben A. † 458. hszsz. 32. házsz. és † 79. hszszámu ingatlanból fele részre 164 frt és 265 ft-ban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1889. évi május hó 28-ik napján** d. e. 10 órakor Dióslakon a községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismerményt átszolgáltatni.

Kelt a muraszombati kir. járásbiróság mint tkkvi hatóságnál 1889. évi január 30-án.

KOVÁCS, kir. aljbiró.

ASSICURAZIONI GENERALI 1888. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL. Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. (1888.) **KIADÁS.**

A tétel neve	Üzlet Bevételek frt	kr	Vagyon Bevételek frt	kr	Összes Bevételek frt	kr
1. A jégtiztositás nyereségtartaléka			200000	—	200000	—
2. Díjtartalék a mult évről:						
a) tüzbiztositás	1965509 06					
b) szállitmánybiztositás	95210 52					
c) jégbiztositás	36653 11		2097462 69		2097462 69	
3. Tartalék oly károkra, melyek 1887. decz. 31-én még fogyóben voltak:						
a) tüzbiztositás	340741 15					
b) szállitmánybiztositás	200408 —					
c) jégbiztositás	1632 72		542781 87		542781 87	
4. Díjak a törlések levonásával:						
a) tüzbiztositás	6769401 21					
b) szállitmánybiztositás	1387272 23					
c) jégbiztositás	2105421 67		10262098 11		10262098 11	
5. Kötvényilletékek:						
a) tüzbiztositás	248245 30					
b) szállitmánybiztositás	13658 69					
c) jégbiztositás	65984 93		327918 92		327918 92	
6. Tőke-elhelyezések jövedelme:						
a) Értékekre adott előlegek kamatai	2782 02					
b) Állam- és más értékpapirok kamatai és osztalékai	237691 94					
c) Kamatok váltóleszámitásból, folyó-számlától és ágió	65385 69		305859 65		305859 65	
7. Nyereség különféle értékesitések folytán			71923 13		71923 13	
8. Áthozatal a vagyonszámlából			25629 55		25629 55	
9. Az állam- és egyéb értékpapirok többletértéke az 1888. decz. 31. árfolyam szerint számitva			175832 74		175832 74	
A tüzbiztositási ágba befoglalvák a tükörüveg-biztositásban elért eredmények.						
Összesen			13455891 14	559615 52	14009506 66	

A tétel neve	Üzlet Kiadások frt	kr	Vagyon Kiadások frt	kr	Összes Kiadások frt	kr
1. Visszfizetási díjak:						
a) tüzbiztositás	2588573 99					
b) szállitmánybiztositás	619186 35					
c) jégbiztositás	458897 35		3666657 69		3666657 69	
2. Károk:						
a) tüzbiztositás kifiz. károsszegek (a veszteséget levonva) tart. még ki nem fiz. károkra	2,693,750 27 / 362,945 32		3056695 58			
b) szállitm.-bizt. kifiz. károsz. (a veszteséget levonva) tart. még ki nem fiz. károkra	565,338 42 / 246,169 19		811507 61			
c) jégbizt. kifiztett káró szegek (a veszteséget levonva) tart. még ki nem fiz. károkra	1,854,131 71 / 1,571 86		1856185 63		5724388 82	
3. Díjtartalék 1888. december 31-én még folyó biztositásokra:						
a) tüzbiztositás (teljesen tehermentes)			1961062 50			
b) szállitmánybiztositás (teljesen tehermentes)			115819 29			
c) jégbiztositás (teljesen tehermentes)			46338 61		2123220 40	
4. Jutalékok:						
a) tüzbiztositás			74075 43			
b) szállitmánybiztositás			62282 18			
c) jégbiztositás			144819 94		991297 55	
5. Általános kezelési költségek:						
a) tüzbiztositás			484319 45			
b) szállitmánybiztositás			95163 58			
c) jégbiztositás			140146 61		720629 64	
6. Adók és illetékek:						
a) tüzbiztositás			20597 90			
b) szállitmánybiztositás			7568 41			
c) jégbiztositás			14360 83		229787 04	
7. Az ellátási pénztár kamatai					14468 68	
8. Kétes követelések leirása					9366 27	
9. Átvitel a tüztositási üzletszámlára					25629 55	
Nyereség					503911 02	
Össze-en					13455891 14	559615 52

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztositási osztály. (1888.)

A tétel neve	Üzlet frt	kr	Vagyon frt	kr	Összes frt	kr
1. Díjtartalék a mult évről	22735632 53					
le: visszbiztositások	536459 —		22199173 53		22199173 53	
2. Tartalék 1887. december 31-én függőben levő károkra			310897 55		3018757 55	
3 Díjbevétel: a) halálesetre szóló biztositásokra	3880125 61					
b) élelesre szóló biztositásokra	434552 49					
c) évjáradékra szóló biztositásokra	14004 12		4478682 22		4478682 22	
4. Kötvénydijak			62104 81		62104 81	
5. Díjtartalék átadott visszbiztositásokra			601166 57		601166 57	
6. Elhelyezett tőkék jövedelme:						
a) Jelzálog-követelések kamatai	75377 59					
b) Értékekre adott előlegek kamatai	2357 43					
c) Állam- és más értékpapirok kamatai	692888 21					
d) Folyó számlák kamatai	34056 —					
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	242970 46					
f) Élelbiztositási kötvényekre adott előlegek kamatai	133721 08					
Összesen	1148390 17					
miből is levonva a tartalék rendes jutalékai	952833 97		952833 97		952833 97	
marad	195556 80		2266340 82		2266340 82	
7. Nyereség különféle értékesitések folytán			357 8 01		357 8 01	
8. Átvitel a biztositási üzletszámlaról			226401 06		226401 06	
9. Az állam- és egyéb értékpapirok többletértéke az 1888. decz. 31-iki árfolyam szerint számitva			364971 57		364971 57	
Összesen			26 6 3 31 67	7 64 4 44	9 6 6 0 6 11	

A tétel neve	Készp. frt	kr	Tartalékb. frt	kr	frt	kr
1. Visszbiztositási díjak					15454 14	
2. Fizetesek vendekezés biztositásokért:						
a) halálesetre szóló biztositásokért	1502511 40		236446 34			
b) eléles esetere szóló biztositásokért	550167 93		96438 28			
c) járadékokért	131314 54		1594 46			
	2164023 87		334 79 08			
	30000 —		22000 —			
Levonva visszbiztosi ások fejében	2134023 87		312879 08		2446902 95	
3. Kötvény-visszavásárlások					3766 9	
4. Díj- és költségtartalék az 1889. évi számlára: a) halálesetre szóló bizt.	1918883 82		Tartalék 316506 14	Költségtart.		
b) eléleset	487825 72		1 643 38			
c) járadékbiztositás	1274561 82					
	25340271 76		365149 52			
			25340271 36			
Összesen			25 05420 88			
Levonva a kiegészitési részleteket			1117352 29			
Netto tartalék					24588068 59	
5 Orvosi tiszteletdijak					41850 65	
6. Jut ék a folyamatban lévő üzletekben az évi folyamban kiliize ve					280020 20	
7. Kőltségek					443953 78	11813 99
8. Adók és bélyeg					45399 28	
9. Kamatok, a tőke nyereményjeivel biztositottak javára						16099 05
10. Leirás kétes követelésekre						26753 84
11 Átvitel a vagyonszámlára					226401 06	
Nyereség						701807 67
Összesen					29609831 65	756474 46

VAGYON Az ASSICURAZIONI GENERALI Vagyonállása 1888. d czember 31-én. TEHER

F. sz.	A tétel neve	A frt	k	B frt	k	Összesen frt	k
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizetett részére	1837500	—	1837500	—	3675000	—
2	Ingatlan birtok:						
	a) városi telkek			466432 18			
	b) földbirtokok (gazdasági laktanyákkal)			2786517 67		3250949 85	
	c) 1888. december 31-én még el nem adott gazdasági termények, a társaság földbirtokaiból			94680 10		94680 10	
3	a) Kölcsönök a társaság él biztositási kötvényeire			2400959 18			
	b) Aktiv élctjáradékok és jelzálog alatti biztositott, a felek halálakor felveendő tőkék vételára			43415 —		2444374 64	
4	Kamatozó jelzálogilag biztositott tőke-kölcsönök ingatlanokra a jelzálog osztályba tartozók kivételével: a) folyó frt 1,423,322 10						
	b) hátralékos „ 6,337 27			1430259 37		1430259 37	
5	Kölcsönök a letemonyczett állam- és más értékpapirokra	51833 88		26223 91		78057 79	
6	Állam- és más értékpapirok	4253896 67		15162370 23		19416266 90	
7	Váltók a tárczában	391091 51		—		391091 51	
8	Előlegek a jelzálog-osztályunk (alapsz. I. cz. e) pont)	—		327617 85		327617 85	
9	Penzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	1106066 77		680482 17		1786548 94	
10	Készpénz-keszlet a tőristi és v lenczei igazgatóságok pénztárában	192903 71		40167 79		233071 55	
11	Készpénzkeszlet a fő ok pénztárában	74171 53		29279 28		103450 81	
12	Maradvány a visszbiztositok számlájából	678904 38		27508 06		706413 44	
13	Maradvány az intézet fiókjainak számlájából	9634 7 33		144859 90		104 527 23	
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—		531028 44		531028 44	
15	a Adósok kölcsönökre czimek alatt	439159 72		304165 02		743324 74	
	b A lósok jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal	—		4218 05		4218 05	
	c) Letétek kezesség és biztositék gyanant	886633 81		471166 64		1057800 45	
	d) Le tét Gold-schmedt-alapitvány	3000 —		—		3000 —	
16	Digitarlalék átadott élet-visszbiztositásokra	—		601166 57		601166 57	
17	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaban, czégtáblák, papir és nyomtatvany az összes raktarakban	—		—		—	
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—		—		—	
		10498937 54		31.08477 72		42407415 26	
	Az 1888. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjtételezik értéke: frt 23.202,774 10						

F. sz.	A tétel neve	A frt	k	B frt	k	Összesen frt	k
1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Tőke felett nyereségtartalék	1210139 95		1115108 38		2325248 33	
3	Tartalék az értékpapirok árfolyam-ingadozásának fedezésére	411019 13		525498 73		936517 86	
4	Ingatlan tartalék	—		1055768 40		1055768 40	
5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—
6	Deve-kivüli vendekezés alatti nyereség-tartalék	315635	—	315635	—	631270	—
7	a) Díjtartalék még érvényben levő biztositásokra az A mérlegen	2123220	40	—	—	2123220	40
	b) „ „ „ „ a B mérlegen	—	—	24588068	59	24588068	59
8	Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett károkra: az A mérlegen	610686	36	—	—	610686	36
	a B mérlegen	—	—	312879	08	312879	08
9	Osztalékalap az életbiztositás-tásban nyereményjeyel: I. A tábl. frt 393,704 43 / II. A tábl. frt 62,405 65	—	—	456110	08	456110	08
10	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	325997	61	—	—	325997	61
11	Jutalékelőlegek	—	—	—	—	—	—
12	Egyenleg a visszbiztositók számláján	553203	63	31740	24	584943	87
13	Egyenleg az intézet fiókainak számláján	67570	80	1682	—	69252	80
14	a) Hitelezők különböző czimeken	774536	41	47022	35	821558	76
	b) Letétek kezesség és biztositék gyanant	586833	81	471166	64	1057800	45
15	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	531028	44	—	—	531028	44
16	Gidoni-alapitvány	5570	40	—	—	5570	40
17	Girard-alapitvány	4977	50	—	—	4977	50
18	Goldschmiedt-alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
		A frt	k	B frt	k	Összesen frt	k
19	Felosztható nyereség frt 330,262 12 / 349,757 81	—	—	680,019 93		—	—
	Le: Átvitel a vonatkozó nyereség tartalék javára frt 22,624 02 / 23,959 58	—	—	16,583 60		307638	10
	frt 307,638 10	325,798 23		633,436 33		633436	33
		10498937	54	31908477	72	42407415	26
	A jövő években lejárandó tüzbiztositási díjak frt 23.202,774.10						

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Dr. Bazzoni Richard, Besso M., Báró Bruck Ottó, Dr. Calabi R., Dr. Maurogonato L., Báró Morpurgo J., Segré V. A vezérigazgató: Besso József. Magyarországi vezérügynökség Budapesten az intézet saját házában, Dorottya-utcza 10 sz.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágositások legnagyobb készséggel adatnak és biztositási ajánlatok a tüz-, jég-, élet- és szállitmánybiztositási ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltetnek.

A muraszombati ügynökség:

HARTNER KÁROLY.

Nyomatott Grünbaum Márk gyorssajtóján Muraszombatban.